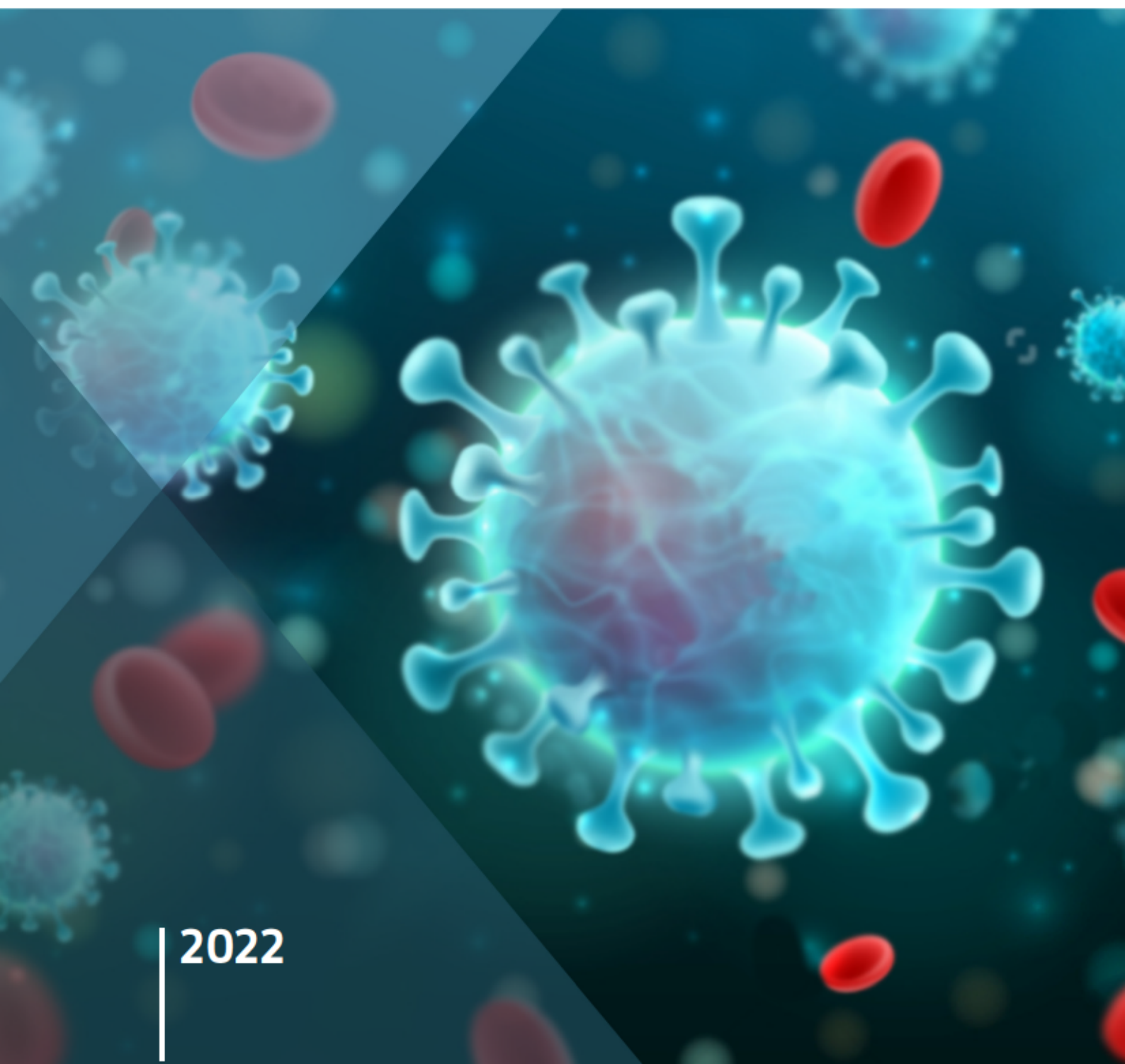

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Izplačevanje dodatkov zaradi epidemije covida-19 v Ortopedski bolnišnici Valdoltra

2022

POSLANSTVO

Računsko sodišče pravočasno in objektivno obvešča javnosti o pomembnih razkritjih poslovanja državnih organov in drugih uporabnikov javnih sredstev ter svetuje, kako naj državni organi in drugi uporabniki javnih sredstev izboljšajo svoje poslovanje.

REPUBLIKA SLOVENIJA
RAČUNSKO SODIŠČE

REVIZIJSKO POROČILO

Izplačevanje dodatkov zaradi epidemije covida-19 v Ortopedski bolnišnici Valdoltra

Številka: 322-1/2022/27

Ljubljana, 23. decembra 2022

Povzetek

Računsko sodišče je izvedlo revizijo pravilnosti izplačevanja dodatkov zaradi epidemije covida-19 v letu 2021 v 6 javnih zdravstvenih zavodih, in sicer v Ortopedski bolnišnici Valdoltra (v nadaljevanju: bolnišnica), Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Republike Slovenije - Soča, Zdravstvenem domu Trbovlje, Zdravstvenem domu Idrija, Psihiatrični bolnišnici Vojnik in Psihiatrični bolnišnici Begunje.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja v delu, ki se nanaša na določanje in obračunavanja covidnih dodatkov v letu 2021. Računsko sodišče je o pravilnosti tega dela poslovanja bolnišnici izreklo **pozitivno mnenje**, ker je ocenilo, da je v vseh pomembnih pogledih poslovala v skladu s predpisi in usmeritvami.

Kazalo

1. Uvod	6
1.1 Obrazložitev revizije	6
1.2 Predstavitev bolnišnice	8
2. Ugotovitve	11
2.1 COVID-19 dodatki v letu 2021	11
2.1.1 Dodatek za delo v rizičnih razmerah	13
2.1.2 Dodatek za delo v rizičnih razmerah direktorjem v javnem sektorju v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva	17
2.1.3 Dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije javnim uslužbencem na delovnih mestih plačne skupine J v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva	18
2.1.4 Dodatek za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19	20
2.1.5 Dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb	21
3. Mnenje	24

1. Uvod

Revizijo pravilnosti izplačevanja dodatkov zaradi epidemije covid-19 v Ortopedski bolnišnici Valdoltra v letu 2021 smo izvedli na podlagi Zakona o računskem sodišču¹ in Poslovnika Računskega sodišča Republike Slovenije². Sklep o izvedbi revizije³ je bil izdan 30. 3. 2022.

Naša pristojnost je, da izrečemo mnenje o pravilnosti poslovanja bolnišnice v delu, ki se nanaša na izplačilo dodatkov zaradi epidemije covid-19 v letu 2021. Revizijo smo izvedli v skladu z mednarodnimi revizijskimi standardi, ki jih določa Napotilo za izvajanje revizij⁴. Revizija je vključevala izvajanje postopkov za pridobivanje revizijskih dokazov o pravilnosti poslovanja bolnišnice v delu, ki se nanaša na izplačilo dodatkov zaradi epidemije covid-19 v letu 2021. Izbrani postopki vključujejo tudi ocenjevanje tveganj za nastanek nepravilnosti. Pri ocenjevanju tveganj smo proučili notranje kontroliranje, povezano z zagotavljanjem pravilnosti poslovanja, da bi določili okoliščinam ustrezne revizijske postopke, ne pa, da bi izrazili mnenje o uspešnosti notranjega kontroliranja bolnišnice. Revizijo smo načrtovali in izvedli tako, da smo pridobili zadostna in ustrezna zagotovila za izrek mnenja o pravilnosti poslovanja.

Cilj revizije je bil izrek mnenja o pravilnosti poslovanja bolnišnice v delu, ki se nanaša na določanje in obračunavanje covidnih dodatkov v letu 2021.

Da bi dosegli ta cilj, smo preverili skladnost poslovanja s predpisi, ki veljajo za bolnišnico kot posrednega proračunskega uporabnika.

1.1 Obrazložitev revizije

Izvedli smo prečno revizijo izplačevanja dodatkov zaradi epidemije covid-19 (v nadaljevanju: COVID-19 dodatki) v letu 2021 v 6 javnih zdravstvenih zavodih, in sicer v Ortopedski bolnišnici Valdoltra, Univerzitetnem rehabilitacijskem inštitutu Republike Slovenije – Soča, Zdravstvenem domu Trbovlje, Zdravstvenem domu Idrija, Psihiatrični bolnišnici Vojnik in Psihiatrični bolnišnici Begunje.

S pojavom virusa SARS-CoV-2 in razglasitvijo epidemije covid-19 je bila v Sloveniji uveljavljena zakonodaja, na podlagi katere so bili zaposleni pod določenimi pogoji upravičeni do 4 novih COVID-19 dodatkov, v Zakonu o sistemu plač v javnem sektorju⁵ (v nadaljevanju: ZSPJS) in Kolektivni pogodbi za javni sektor⁶ (v nadaljevanju: KPJS) pa so bili dodatki za nevarnost in posebne obremenitve

¹ Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12.

² Uradni list RS, št. 91/01.

³ Št. 322-1/2022/6.

⁴ Uradni list RS, št. 122/22.

⁵ Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18 in 204/21.

⁶ Uradni list RS, št. 57/08, 23/09, 91/09, 89/10, 89/10, 40/12, 46/13, 95/14, 91/15, 21/17, 46/17, 69/17 in 80/18.

določeni že prej, vendar so bili javni uslužbenci do dodatka za delo v rizičnih razmerah upravičeni šele z razglasitvijo epidemije. V drugem valu je bila epidemija razglašena oktobra 2020 z Odlokom o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije⁷ in se je iztekla 15. 6. 2021⁸. V letu 2021 so bili javni uslužbenci v zdravstveni dejavnosti upravičeni do 5 vrst COVID-19 dodatkov, in sicer do:

- dodatka za delo v rizičnih razmerah;
- dodatka zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb;
- dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19 (v nadaljevanju: dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti);
- dodatka za delo v rizičnih razmerah direktorjem v javnem sektorju v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva (v nadaljevanju: dodatek za rizične razmere direktorjem v zdravstvu) ter
- dodatka za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije javnim uslužbencem na delovnih mestih plačne skupine J v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva (v nadaljevanju: dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu).

Pri presoji skladnosti poslovanja s predpisi pri določanju in obračunavanju COVID-19 dodatkov v letu 2021 smo upoštevali določbe ZSPJS, Zakona o začasnih ukrepih za omilitev in odpravo posledic COVID-19⁹ (v nadaljevanju: ZZUOOP), Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19¹⁰ (v nadaljevanju: ZIUOPDVE), Zakona o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19¹¹ (v nadaljevanju: ZIUPOPdVE), KPJS ter določbe notranjih aktov.

V reviziji nismo preverjali pravilnosti uvrstitve javnega uslužbenca v plačni razred (preverili smo le, ali je plačni razred javnega uslužbenca na plačilni listi usklajen s plačnim razredom, določenim v pogodbi o zaposlitvi). Prav tako nismo preverjali določitev in obračuna dodatka za delo v rizičnih razmerah za zaposlene v plačni skupini H – delovna mesta in nazivi na področju znanosti zaradi nepomembnosti zneska izplačil iz tega naslova¹².

⁷ Uradni list RS, št. 146/20, podaljšano z odloki, objavljenimi v Uradnih listih RS, št. 166/20, 190/20, 5/21, 35/21, 55/21 in 73/21.

⁸ Vlada Republike Slovenije (v nadaljevanju: vlada) je v Uradnem listu RS, št. 73/21 objavila Odlok o razglasitvi epidemije nalezljive bolezni COVID-19 na območju Republike Slovenije z začetkom veljavnosti 17. 5. 2021, ki je veljal 30 dni, to je do 15. 6. 2021. Vlada 15. 6. 2021 ni ponovno razglasila epidemije.

⁹ Uradni list RS, št. 152/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 167/21 – odl. US in 206/21 – ZDUPŠOP.

¹⁰ Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUPOPdVE, 15/21 – ZDUOP, 51/21 – ZZVZZ-O, 57/21 – odl. US in 112/21 – ZIUOPGT.

¹¹ Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 206/21 – ZDUPŠOP.

¹² V bolnišnici je znesek dodatka za delo v rizičnih razmerah za zaposlene v plačni skupini H predstavljal le 0,1 % celotne vrednosti dodatka za delo v rizičnih razmerah.

1.2 Predstavitev bolnišnice

Bolnišnico je ustanovila Republika Slovenija s Sklepom o preoblikovanju Ortopedske bolnice Valdoltra v javni zdravstveni zavod¹³ (v nadaljevanju: sklep o ustanovitvi). Ustanoviteljske pravice in obveznosti izvršuje vlada. Vlada je podala soglasje k Statutu javnega zavoda Ortopedske bolnišnice Valdoltra (v nadaljevanju: statut) in njegovim spremembam, ki jih je sprejel svet zavoda¹⁴.

Bolnišnica v skladu s 4. členom sklepa o ustanovitvi za območje Republike Slovenije opravlja zdravstveno dejavnost na sekundarni in terciarni ravni tako, da zdravi obolenja in poškodbe lokomotornega aparata, s posebno usmeritvijo v artroplastiko, obolenja in deformacije hrbtenice, endoskopijo, športni travmatizem, kostno-sklepno tuberkulozo in ortopedsko septiko. V skladu s 6. členom statuta bolnišnica opravlja naslednje dejavnosti:

- bolnišnično zdravstveno dejavnost, ki obsega:
 - specialistično bolnišnično dejavnost z diagnostiko, operativnimi posegi in drugim zdravljenjem, vključno z dnevno bolnišnico, zdravstveno nego in medicinsko rehabilitacijo;
 - storitve nemedicinskega zdravstvenega varstva, kot so: namestitvev, prehrana;
- specialističnoambulantno dejavnost, ki obsega:
 - specialistične ambulantne preglede, slikovno diagnostiko (RTG, CT, Mri), ambulantno rehabilitacijo;
- izobraževalno dejavnost, ki obsega:
 - sodelovanje pri izvajanju izobraževalne dejavnosti za potrebe šol s področja zdravstva na dodiplomski in podiplomski ravni,
 - sodelovanje pri izvajanju podiplomskega izobraževanja zdravstvenih delavcev in zdravstvenih sodelavcev,
 - izobraževanje v obliki strokovnih seminarjev,
 - izpopolnjevanje strokovne, pedagoške in raziskovalne usposobljenosti zaposlenih v bolnišnici;
- raziskovalno dejavnost, ki obsega:
 - izvajanje raziskav v okviru plana zdravstvenega varstva in nacionalnega raziskovalnega programa,
 - izvajanje raziskav za domače in tuje naročnike,
 - usposabljanje mladih raziskovalcev,
 - zagotavljanje izvedensko-recenzentskega dela predlogov in rezultatov raziskovalnih projektov za različne naročnike,
 - organiziranje znanstveno-raziskovalnih in strokovnih srečanj,

¹³ Sklep vlade št. 022-03/93-3/13-8 z dne 9. 12. 1993 ter spremembe in dopolnitve sklepov št. 022-03/97-15 z dne 29. 5. 1997, št. 01403-61/2006/4 z dne 4. 4. 2006, št. 01403-21/2009/4 z dne 13. 1. 2009, št. 01403-14/2013/4 z dne 16. 4. 2013 in št. 01403-12/2016/4 z dne 29. 3. 2016.

¹⁴ Svet zavoda je statut sprejel 30. 9. 1994 ter spremembe statuta 4. 6. 1997, 18. 5. 2006, 21. 4. 2009 in 12. 9. 2016. Vlada je podala soglasje k statutu 23. 11. 1994 ter spremembam statuta 16. 9. 1997, 10. 10. 2006, 7. 4. 2009 in 28. 9. 2016.

- zagotavljanje kadrovskih in materialnih potencialov za Raziskovalni inštitut Valdoltra ter sodelovanje z drugimi raziskovalnimi inštituti;
- druge dejavnosti skupnega pomena, ki se organizirajo zaradi nemotenega delovanja bolnišnice, predvsem:
 - dejavnost lekarn, ki obsega bolnišnično lekarniško dejavnost,
 - druge zdravstvene dejavnosti, ki obsegajo dejavnost javnozdravstvenih laboratorijev,
 - druge dejavnosti skupnega pomena:
 - upravno-administrativne storitve,
 - tehnično-vzdrževalne storitve,
 - uvoz in izvoz blaga in storitve za lastne potrebe,
 - dajanje v najem in upravljanje samskega doma bolnišnice oziroma eventualno drugih nepremičnin,
 - prodaja hrane in pijače za zunanje odjemalce v okviru menze,
 - dejavnost okrepčevalnic, samopostrežnih restavracij,
 - točenje pijač,
 - priprava in dostava hrane.

V skladu s 14. členom sklepa o ustanovitvi bolnišnica pridobiva sredstva za izvajanje dejavnosti:

- od Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za opravljene storitve,
- iz proračuna Republike Slovenije za storitve in namene, za katere je z zakonom določeno, da se financirajo iz republiškega proračuna,
- s prodajo storitev drugim,
- z dotacijami, darili in iz drugih virov.

V skladu s 5. členom sklepa o ustanovitvi so organi bolnišnice svet zavoda, direktor in strokovni svet zavoda.

V skladu s 6. členom sklepa o ustanovitvi je svet zavoda organ upravljanja in ima 7 članov: 4 predstavnike ustanovitelja, predstavnika Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, predstavnika Občine Ankaran in predstavnika delavcev bolnišnice. Svet zavoda na podlagi 17. člena statuta sprejema programe dela in razvoja bolnišnice, finančni načrt, letno poročilo, statut in druge splošne akte zavoda (če jih ne sprejema direktor), na predlog direktorja daje pobudo ustanovitelju za spremembo ali razširitev dejavnosti, v soglasju z ustanoviteljem imenuje direktorja, ustanovitelju predlaga oddajo prostorov v najem, nakup in prodajo nepremičnin ter odloča o drugih zadevah, za katere je pooblaščen z zakonom, drugimi predpisi ali s statutom.

Direktor v skladu z 9. členom sklepa o ustanovitvi organizira in vodi delo ter poslovanje bolnišnice, predstavlja in zastopa bolnišnico ter je odgovoren za zakonitost in strokovnost dela bolnišnice. Direktorja na podlagi javnega razpisa imenuje svet zavoda s soglasjem vlade za mandatno obdobje 4 let z možnostjo ponovnega imenovanja. Direktor predlaga temeljne poslovne politike in načrte razvoja vključno s programom dela ter poslovno poročilo, sprejema odločitve in akte, s katerimi zagotavlja delovanje bolnišnice, določa sistemizacijo delovnih mest, letni plan zaposlenih ter izvaja še druge naloge, opredeljene v 18. členu statuta.

Strokovni svet zavoda je v skladu z 11. členom sklepa o ustanovitvi kolegijski strokovni organ za področje medicine. Obravnava vprašanja s področja medicinskega strokovnega dela ter predlaga ustrezne rešitve in priporočila s tega področja.

Na dan 31. 12. 2021 je bilo v bolnišnici zaposlenih 458 javnih uslužbencev, od teh 24 s krajšim delovnim časom. V letu 2021 se je na novo zaposlilo 47 javnih uslužbencev, z delom pa je v istem letu zaključilo 45 javnih uslužbencev.

Odgovorna oseba zavoda v obdobju, na katero se nanaša revizija, in med izvajanjem revizije je bil Radoslav Marčan, direktor, od 28. 8. 2018¹⁵.

¹⁵ Ponovno imenovan od 26. 8. 2022 dalje.

2. Ugotovitve

2.1 COVID-19 dodatki v letu 2021

V letu 2021 je znesek COVID-19 dodatkov znašal 1.607.231 EUR. Bolnišnica jih je obračunavala sproti pri plači, sredstva iz proračuna Republike Slovenije pa je prejela naknadno, najpogosteje 2 meseca po izplačilu dodatkov. V spodnji tabeli so po posameznih dodatkih prikazani bruto zneski, število prejemnikov, največji znesek obračunanega dodatka, ki ga je prejel posamezni javni uslužbenec, ter povprečni znesek na prejemnika za posamezni dodatek.

Tabela 1 Zneski po posameznem COVID-19 dodatku

COVID-19 dodatek	Znesek bruto v EUR	Št. prejemnikov	Največji znesek bruto v EUR	Povprečni znesek na prejemnika v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)/(3)
Dodatek za delo v rizičnih razmerah	1.438.056	446	16.508	3.224
Dodatek za rizične razmere direktorjem v zdravstvu	16.997	3	6.687	5.666
Dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu	92.612	130	3.160	712
Dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti	43.335	184	4.845	236
Dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb	16.231	32	4.859	507
SKUPAJ	1.607.231	457¹⁾	26.212	3.517

Opomba: ¹⁾ V letu 2021 je vsaj en COVID-19 dodatek prejelo 457 javnih uslužbencev.

Vir: podatki bolnišnice.

Največji delež od vseh obračunanih COVID-19 dodatkov v letu 2021 je predstavljal dodatek za delo v rizičnih razmerah (89,5 %), sledita mu dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu (5,8 %) in dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti (2,7 %). Do konca junija 2021 je bilo izplačano 97,9 % vseh COVID-19 dodatkov, saj se je v času razglašene epidemije, to je do 15. 6. 2021, obračunavalo vseh 5 dodatkov, po tem datumu pa le še dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti in dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb. Največji skupni znesek COVID-19 dodatkov je bil v letu 2021 obračunan javnemu uslužbencu na delovnem mestu višji zdravnik specialist PPD1, in sicer 26.212 EUR, od tega dodatek za delo v rizičnih razmerah v znesku 16.508 EUR, dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb v znesku 4.859 EUR in dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti v znesku 4.845 EUR. Največji obračunani znesek dodatka za rizične razmere direktorjem

v zdravstvu¹⁶ je imel direktor v znesku 6.687 EUR, največji obračunani znesek dodatka za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu pa je imela javna uslužbenka na delovnem mestu vodja IV.

Predstavitev dodatkov za delo v rizičnih razmerah, za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti in za začasno razporeditev zaradi nujnih delovnih potreb je tabelarično prikazana po plačnih skupinah.

Tabela 2 Dodatek za delo v rizičnih razmerah po plačnih skupinah

Plačna skupina	Znesek bruto v EUR	Št. prejemnikov	Največji znesek bruto v EUR	Povprečni znesek na prejemnika v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)/(3)
E1 – zdravniki in zobozdravniki	475.975	60	16.508	7.933
E2/3/4 – farmacevtski delavci, medicinske sestre in zdravstveni delavci	776.344	237	10.253	3.276
J – spremljajoča delovna mesta	183.766	146	3.007	1.259
H – delovna mesta na področju znanosti	1.971	3	1.623	657
SKUPAJ	1.438.056	446	16.508	3.224

Vir: podatki bolnišnice.

Tabela 3 Dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti po plačnih skupinah

Plačna skupina	Znesek bruto v EUR	Št. prejemnikov	Največji znesek bruto v EUR	Povprečni znesek na prejemnika v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)/(3)
E1 – zdravniki in zobozdravniki	16.127	26	4.845	620
E2/3/4 – farmacevtski delavci, medicinske sestre in zdravstveni delavci	25.427	143	1.259	178
J – spremljajoča delovna mesta	1.781	15	811	119
SKUPAJ	43.335	184	4.845	236

Vir: podatki bolnišnice.

¹⁶ Pri tem dodatku so kot direktorji v zdravstvu upoštevani vsi javni uslužbenci iz plačne skupine B. Poleg direktorja sta bili v bolnišnici zaposleni še pomočnici direktorja.

Tabela 4 Dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb po plačnih skupinah

Plačna skupina	Znesek bruto v EUR	Št. prejemnikov	Največji znesek bruto v EUR	Povprečni znesek na prejemnika v EUR
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)=(2)/(3)
E1 – zdravniki in zobozdravniki	7.956	3	4.859	2.652
E2/3/4 – farmacevtski delavci, medicinske sestre in zdravstveni delavci	8.275	29	953	285
SKUPAJ	16.231	32	4.859	507

Vir: podatki bolnišnice.

Bolnišnica v skladu s 26. členom Pravilnika o delovnem času¹⁷ evidenco prisotnosti in odsotnosti z dela vodi prek registrskega informacijskega sistema. Za registracijo delovnega časa se uporablja registracijska ura, na kateri se evidentirajo prihod na delo, službeni izhodi, zasebni izhodi in odhod z dela ob zaključku delovnega časa posameznega delovnika ali v primeru dovoljenega predčasnega zaključka (koriščenje ur ali drugi dovoljeni primeri odsotnosti z dela). Poleg izpisa iz elektronske evidence smo od bolnišnice pridobili še druge evidence, in sicer urnike ambulant, mesečne razporede dela, sklepe o določitvi nadurnega dela in poročila o opravljenem nadurnem delu.

2.1.1 Dodatek za delo v rizičnih razmerah

Javnim uslužbencem v skladu s prvim odstavkom 23. člena ZSPJS ter v skladu s 30. členom ZSPJS pripadajo dodatki za nevarnost in posebne obremenitve, ki niso upoštevani v vrednotenju delovnega mesta oziroma niso upoštevani v osnovni plači, če opravljajo delo v takih pogojih. Dodatki za nevarnost in posebne obremenitve za javne uslužbence so določeni v KPJS.

Z razglasitvijo epidemije so nastopile okoliščine za izplačilo dodatka javnim uslužbencem za delo v rizičnih razmerah na podlagi 11. točke prvega odstavka 39. člena KPJS, ki določa, da so javni uslužbenci upravičeni do dodatka za delo v rizičnih razmerah na območju vojne nevarnosti, nevarnosti terorističnih napadov z biološkimi agensi, demonstracij, naravnih nesreč, epidemij in epizootij v višini 65 % urne postavke osnovne plače javnega uslužbenca. Za delo v rizičnih razmerah se tako šteje tudi delo v času in na območju razglašene epidemije. Pri tem drugi odstavek 39. člena KPJS določa, da dodatek pripada javnemu uslužbencu samo za čas, ko dela v nevarnih pogojih in pod posebnimi obremenitvami. Tretji odstavek 39. člena KPJS pa določa enako, kot to izhaja iz 23. in 30. člena ZSPJS, da dodatek za delo v rizičnih razmerah javnemu uslužbencu ne pripada, če so nevarnost in posebne obremenitve že upoštevane v okviru vrednotenja osnovne plače delovnega mesta.

¹⁷ Sprejel direktor 28. 12. 2020 in je veljal od 1. 1. do 1. 11. 2021 ter nov Pravilnik o delovnem času, ki ga je direktor sprejel 29. 10. 2021 in velja od 1. 11. 2021 dalje.

Komisija za razlago KPJS je glede navedene določbe sprejela razlago¹⁸, da javnemu uslužbencu pripada dodatek za delo v rizičnih razmerah v obdobju epidemije, če sta kumulativno izpolnjena pogoja: da je razglašena epidemija v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih in da javni uslužbenec opravlja delo v nevarnih pogojih. Javni uslužbenec je do dodatka upravičen le za ure, ko je opravljal delo v nevarnih pogojih. Nevarni pogoji so pogoji, ko je ali bi lahko bilo ogroženo zdravje ali življenje javnega uslužbenca zaradi izpostavljenosti možni okužbi z nalezljivo boleznijo, zaradi katere je bila razglašena epidemija. Pri tem mora delodajalec določiti dela in naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in čas, ko je javni uslužbenec opravljal delo in naloge v nevarnih pogojih dela. Če je javni uslužbenec opravljal delo na domu, se šteje, da ne gre za delo v nevarnih pogojih dela.

Na podlagi prvega in tretjega odstavka 123. člena ZIUOPDVE so se sredstva za financiranje dodatka za delo v rizičnih razmerah za obdobje od 19. 10. 2020 do 15. 6. 2021 delodajalcem v javnem sektorju zagotovila v proračunu Republike Slovenije. Dodatek za rizične razmere se skladno s četrtnim odstavkom 123. člena ZIUOPDVE ni všteval v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela.

V skladu z razlago KPJS je moral delodajalec določiti dela in naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in čas, ko je javni uslužbenec opravljal tako delo. Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: MJU) je resornim ministrstvom predlagalo¹⁹, da za proračunske uporabnike iz svoje pristojnosti pripravijo usmeritve za določitev del in nalog, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela zaradi epidemije covid-19, ter proučijo tudi možnost zagotovitve enotnega pristopa glede določitve časa, ko je javni uslužbenec opravljal dela in naloge v nevarnih pogojih dela, saj tako kot obstajajo razlike med dejavnostmi glede nevarnih pogojev dela, lahko obstajajo razlike tudi glede različnega časa opravljanja dela v teh pogojih. Ministrstvo za zdravje je 15. 12. 2020 javnim zdravstvenim zavodom posredovalo le Navodila za uveljavljanje zahtevkov posrednih proračunskih uporabnikov s področja zdravstva in zasebnih izvajalcev zdravstvenega varstva, ki dejavnost opravljajo v okviru mreže javne službe, v skladu s Pravilnikom o postopku in rokih za uveljavljanje zahtevkov iz 123. člena Zakona o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19²⁰. Navodila niso vsebovala vsebinskih usmeritev glede določitve del in nalog, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, priložen je bil le vzorec sklepa o določitvi del in nalog, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela, in časovnega obdobja opravljanja del in nalog v nevarnih pogojih, ki ga je ob razglasitvi epidemije 19. 10. 2020 pripravilo MJU²¹ za proračunske uporabnike, iz katerega je izhajalo, da naj bi predstojniki določili dela in naloge, ki se bodo opravljale v nevarnih pogojih, in časovno obdobje (odstotek delovnega časa), v katerem se bodo dela in naloge opravljale v nevarnih pogojih.

Direktor je 24. 4. 2020 sprejel Sklep o določitvi delovišč, na katerih se delo opravlja v rizičnih razmerah²² (v nadaljevanju: sklep o določitvi delovišč) ter 24. 11. 2020 Sklep o spremembi sklepa o določitvi delovišč, na katerih se delo opravlja v rizičnih razmerah²³. S sklepom o določitvi delovišč je bil dodatek za delo v rizičnih razmerah določen vsem zaposlenim, ki so morali v času razglašene

¹⁸ Razlaga Kolektivne pogodbe za javni sektor, objavljena v Uradnem listu RS, št. 48/20.

¹⁹ Dopis št. 0100-174/2020/12 z dne 10. 4. 2020.

²⁰ Št. 1001-454/2020/47.

²¹ Št. 1002-1259/2020/1.

²² Št. 251/17-2 z dne 24. 4. 2020.

²³ Št. 628/1-20 z dne 24. 11. 2020 (z veljavnostjo do preklica epidemije), s katerim je bila spremenjena priloga Tabela 1, ki določa delež izpostavljenosti na delovnem mestu v času razglasitve epidemij.

epidemije opravljati dela in naloge na sedežu delodajalca, do dodatka niso bili upravičeni le zaposleni, ki so delo opravljali na domu. Dodatek za delo v rizičnih razmerah se je obračunaval v višini 65 % urne postavke osnovne plače zaposlenega glede na dejansko prisotnost in ob upoštevanju časa izpostavljenosti, ki je bil določen v deležu od dejanske prisotnosti zaposlenega na delovnem mestu oziroma delovišču in je bil določen v prilogi sklepa, to je v Tabeli 1: Delež izpostavljenosti na delovnem mestu v času razglasitve epidemije (v nadaljevanju: priloga sklepa o določitvi delovišč). V prilogi sklepa o določitvi delovišč je bilo določenih 12 delovišč s 5 različnimi deleži izpostavljenosti na delovnem mestu (15 %, 30 %, 70 %, 90 % oziroma 100 %), in sicer so bila delovišča določene glede na:

- profile zaposlenih (4 delovišča): zdravniki (specialisti, specializanti in sobni zdravniki na oddelku/ambulantni/v operacijskem bloku z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 90 % oziroma 100 %), zdravniki radiologi (na oddelku slikovne diagnostike z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 30 %), zdravstvena nega (diplomirane medicinske sestre in tehniki zdravstvene nege v ambulantni/slikovni diagnostiki/mavčarni/na oddelku/v operacijskem bloku/pooperativni negi/sterilizaciji/skenirnici/pisarniško delo z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 90 % oziroma 100 %), RTG inženirji (v slikovni diagnostiki/B-kleti/diagnostičnem centru/operacijskem bloku z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 90 % oziroma 100 %);
- področja dela (8 delovišč): lekarna (vodja lekarne, farmacevtski delavci in lekarniški referenti z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 70 %), laboratorij (z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 30 % oziroma 100 %), fizioterapija (vsi zaposleni na oddelku z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 90 % oziroma 100 %), zdravstvena administracija (zaposleni v sprejemni pisarni diagnostičnega centra/slikovni diagnostiki/pisarniško delo z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 30 %), bolnišnična prehrana (zaposleni v kuhinji in menzi z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 70 %), čiščenje in bolnišnični transport (opravljanje teh del na oddelku/v ambulantni/operacijskem bloku/slikovni diagnostiki/na hodnikih/v lekarni/laboratoriju/sterilizaciji/vseh ostalih prostorih z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 70 % oziroma 90 % oziroma 100 %), uprava (zaposleni v tehnični službi/informacijski podpori/skladišču/šivalnici/vložišču/šofer/sanitarni inženir/varnostni inženir/pisarniško delo – ostali z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 30 % oziroma 70 %), znanstveno-raziskovalno in pedagoško področje (opravljanje dela v laboratoriju/pisarniško delo z deležem izpostavljenosti na delovnem mestu 15 % oziroma 30 %).

Iz navedenega izhaja, da so bili nevarnim pogojem dela najbolj izpostavljeni javni uslužbenci, ki so opravljali delo s covid-19 okuženimi pacienti (pri obračunu dodatka so bile upoštevane vse ure, in sicer jemanje brisov na oddelku ali vstopni točki, čiščenje v rdeči coni, delo na oddelku v rdeči coni in drugo), najmanj časa (upoštevano 15 % prisotnosti na delovnem mestu) pa so bili tem pogojem izpostavljeni javni uslužbenci, ki so opravljali delo v pisarni, sterilizaciji, šivalnici, skenirnici ter lekarniški referenti.

2.1.1.a Drugi odstavek 3. člena ZSPJS določa, da se plača določi s pogodbo o zaposlitvi, odločbo oziroma sklepom tako, da se v pogodbi, odločbi oziroma sklepu določijo pravna podlaga za določitev plače in posameznih delov plače, plačni razred in druge sestavine plače v skladu s tem zakonom, predpisi in drugimi akti, izdanimi na njihovi podlagi, ter kolektivnimi pogodbami, višino posameznih elementov plače na dan sklenitve pogodbe, izdaje sklepa oziroma odločbe in usklajevanja plače. Za

nekatero javno uslužbenko iz vzorca nismo mogli neposredno iz pogodbe o zaposlitvi niti iz drugih aktov ugotoviti, na katerem delovišču so v času razglašene epidemije opravljali delo, in/ali časovnega obdobja opravljanja del in nalog v nevarnih pogojih (to je delež izpostavljenosti na delovnem mestu). To smo lahko potrdili šele na podlagi dodatnih pojasnil/dokumentacije bolnišnice (v kateri organizacijski enoti in na katerem področju so delo opravljali), in sicer za naslednje javne uslužbenke:

- javna uslužbenka na delovnem mestu vodja II (vodja sektorja bolnišnične prehrane in vodja sektorja za organizacijo in informatiko) sta imela dodatek obračunan za delo na delovišču "uprava/pisarniško delo – ostali" s 15-odstotno izpostavljenostjo na delovnem mestu; glede na prilogo sklepa o določitvi delovišč bi lahko njuni delovni mesti uvrstili tudi na delovišče "bolnišnična prehrana" s 70-odstotno izpostavljenostjo na delovnem mestu oziroma na delovišče "uprava/informacijska podpora" s 30-odstotno izpostavljenostjo na delovnem mestu;
- javna uslužbenka na delovnem mestu vodja IV (vodja službe zdravstvene administracije) in javna uslužbenka na delovnem mestu zdravstveni administrator sta bili glede na prilogo sklepa o določitvi delovišč uvrščeni na delovišče "zdravstvena administracija", glede na delež izpostavljenosti na delovnem mestu pa bi jima lahko pripadel dodatek v višini bodisi 15 % bodisi 30 % (glede na dodatno dokumentacijo/pojasnilo bolnišnice pa je imela vodja IV obračunan dodatek za 15-odstotno izpostavljenost na delovnem mestu, zdravstvena administratorica pa za 30-odstotno izpostavljenost na delovnem mestu).

2.1.1.b Bolnišnica je delo v kuhinji (ki je bila eno delovišče) organizirala tako, da je zaposlene v tem delovišču predčasno napotila z dela oziroma dovolila kasnejši prihod na delo, zato da je preprečila srečanja z nasprotno izmeno (s tem je v primeru vdora okužbe na delovišče preprečila, da bi bili vsi zaposleni napoteni v karanteno). Na podlagi pregleda vzorca smo ugotovili, da je bolnišnica javnima uslužbenkama na delovnih mestih vodja VIII in dietni kuhar IV pri plači za januar oziroma februar 2021 obračunala za 8 oziroma 7 ur preveč dodatka, ker je bil pri obračunu dodatka upoštevan tudi čas predčasne napotitve z dela oziroma kasnejšega prihoda na delo, kot je bilo to določeno po razporedu – v evidenci prisotnosti je bila zaradi tega evidentirana službena odsotnost dnevno od 10 do 54 min. Bolnišnica bi morala evidentiranje tovrstne službene odsotnosti urediti tako, da se ta čas ne bi upošteval pri obračunu dodatka za delo v rizičnih razmerah, saj zaradi odsotnosti z delovnega mesta (za čas službene odsotnosti) niso bili izpolnjeni pogoji za obračun in izplačilo dodatka. Ker je bolnišnica pri obračunu dodatka za delo v rizičnih razmerah javnim uslužbencem upoštevala tudi čas, ko dela in nalog niso opravljali v nevarnih pogojih, saj niso bili prisotni na delovnem mestu (evidentirana je bila službena odsotnost), je ravnala v nasprotju s 30. členom ZSPJS v povezavi z 39. členom KPJS. Ocenili smo, če je bolnišnica dodatek za delo v rizičnih razmerah enako obračunavala tudi ostalim zaposlenim v kuhinji, je v obdobju od 1. 1. do 15. 6. 2021 obračunala in izplačala za 1.881 EUR preveč dodatka.

2.1.2 Dodatek za delo v rizičnih razmerah direktorjem v javnem sektorju v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva

Na podlagi 125. člena ZIUOPDVE je direktorjem v javnem sektorju, kot jih določa Uredba o plačah direktorjev v javnem sektorju²⁴, ki so bili vključeni v aktivnosti in izvajanje ukrepov za preprečevanje okužb s SARS-CoV-2 ter zajezev in obvladovanje COVID-19, od 19. 10. 2020 do 15. 6. 2021 pripadal dodatek za delo v rizičnih razmerah v višini 65 % urne postavke osnovne plače za polovico rednega delovnega časa. Dodatek za rizične razmere direktorjem v zdravstvu se skladno z drugim odstavkom 125. člena ZIUOPDVE ni všteval v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela, sredstva za financiranje dodatka pa so se skladno s četrtem odstavkom 125. člena ZIUOPDVE zagotovila v proračunu Republike Slovenije.

Uredba o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju²⁵ v 3. členu določa vrste izplačil po posameznih šifrah. Za izračun dodatka za rizične razmere direktorjem v zdravstvu (šifra C226) je bilo izrecno določeno, da se bruto urna postavka osnovne plače pomnoži s polovico ur rednega dela, obračunanih pod šifro A010, ter s faktorjem 0,65.

2.1.2.a Ugotovili smo, da bolnišnica direktorju in pomočnici direktorja za poslovno-upravno področje dodatka za rizične razmere direktorjem v zdravstvu ni obračunala le za polovico ur rednega dela (A010), ampak tudi za polovico ur "izrednega dela" (izraz je bolnišnica uvedla za čas nad 8-urno dnevno prisotnostjo), ki pa niso bile obračunane pod šifro A010 niti pod kakšno drugo šifro, saj niso bile izplačane. Ker bolnišnica pri obračunu dodatka za rizične razmere direktorjem v zdravstvu ni upoštevala le polovice ur rednega dela, to je ur, obračunanih pod šifro A010 (836 ur)²⁶, temveč je upoštevala ure dejanske prisotnosti na delovnem mestu (895 ur)²⁷, je v obdobju od 1. 1. do 15. 6. 2021 direktorju in pomočnici direktorja v nasprotju s prvim odstavkom 125. členom ZIUOPDVE v povezavi s 3. členom Uredbe o enotni metodologiji in obrazcih za obračun in izplačilo plač v javnem sektorju preveč obračunala in izplačala dodatek za rizične razmere direktorjem v zdravstvu v znesku 844 EUR.

Pojasnilo bolnišnice

Direktor in drugi zaposleni v plačni skupini B so bili v času epidemije covida-19 izpostavljeni visokemu tveganju okužbe v času opravljanja svojega dela, ki je bilo praviloma daljše od 8 ur na dan. V času najtežjega obdobja izvajanja ukrepov za preprečevanju širitve okužb Sars-Cov-2 ter za vzpostavitev primerne organizacije za obvladovanje covida-19 z namenom zaščite zaposlenih in pacientov so bili dodatno obremenjeni vsi zaposleni, vključno z direktorjem in pomočniki direktorja. Dnevno (praktično 24 ur na dan) je potekala komunikacija ter spremembe organizacije dela glede na stopnjo ogroženosti v bolnišnici, tako prek e-pošte kakor prek drugih medijev. Bolnišnica je med epidemijo vzpostavila skupino "Korona 2022", ki je bila sestavljena iz članov Komisije za obvladovanje bolnišničnih okužb ter direktorja, pomočnika za poslovno-upravno področje in vodje sektorja za področje organizacije in

²⁴ Uradni list RS, št. 68/17, 4/18, 30/18, 116/21 in 180/21.

²⁵ Uradni list RS, št. 14/09, 23/09, 48/09, 113/09, 25/10, 67/10, 105/10, 45/12, 24/13, 51/13, 12/14, 24/14, 52/14, 59/14, 24/15, 3/16, 70/16, 14/17, 68/17, 6/19, 51/19, 59/19, 78/19, 157/20, 191/20, 13/21, 101/21, 122/21, 145/21 in 194/21.

²⁶ Od tega 404 ure direktorju in 432 ur pomočnici direktorja.

²⁷ Od tega 452 ur direktorju in 443 ur pomočnici direktorja.

informatizacije poslovanja. Aktivnosti skupine so potekale prek aplikacije WhatsApp (24 ur na dan, tudi med prazniki in vikendi) ter dnevno organiziranih sestankov prek aplikacije ZOOM (opisana organizacija je še vedno v veljavi, le da aktivnosti niso tako pogoste). Aplikacija je bila vzpostavljena 16. 10. 2020 in je še danes aktivna oziroma v uporabi, še posebej če gre za nepredvidene dogodke, vezane na covid-19, izven rednega delovnega časa. Z omenjeno aplikacijo je bila in je še vedno omogočena takojšnja reakcija odgovornih, še posebej direktorja, pomočnikov in Komisije za obvladovanje bolnišničnih okužb, na spremenjene pogoje dela.

Ukrep bolnišnice

Bolnišnica je 24. 11. 2022 z direktorjem in pomočnico direktorja sklenila dogovora o vračilu preveč izplačanega dodatka za delo v rizičnih razmerah, s katerima je bil dogovorjen način vračila preveč izplačanega dodatka v znesku 710 EUR za direktorja in 134 EUR za pomočnico direktorja. Znesek preveč izplačanega dodatka direktorju in pomočnici direktorja za obdobje od 1. 1. do 15. 6. 2021 je bolnišnica 30. 11. 2022 nakazala/vrnila v proračun Republike Slovenije.

2.1.3 Dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v času epidemije javnim uslužbencem na delovnih mestih plačne skupine J v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva

Na podlagi prvega odstavka 87. člena ZIUPOPĐVE je javnim uslužbencem na delovnih mestih plačne skupine J, ki so opravljali delo v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva in so bili v času epidemije pri svojem delu nadpovprečno izpostavljeni tveganju za svoje zdravje oziroma prekomerno obremenjeni zaradi obvladovanja epidemije, pripadal za obdobje od 19. 10. 2020 do 15. 6. 2021 dodatek za nevarnost in posebne obremenitve v višini 30 % urne postavke njihove osnovne plače. O upravičenosti do dodatka je v skladu s petim odstavkom omenjenega člena odločal predstojnik ali oseba, ki pri delodajalcu izvršuje pravice in dolžnosti delodajalca. Na podlagi tretjega in četrtega odstavka 87. člena ZIUPOPĐVE se dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu ni izključeval z dodatkom za delo v rizičnih razmerah po 11. točki prvega odstavka 39. člena KPJS, se je pa izključeval z dodatkom za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, iz 56. člena ZZUOP in 33. člena ZIUPOPĐVE. Dodatek se skladno z drugim odstavkom 87. člena ZIUPOPĐVE ni všteval v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela, sredstva za financiranje dodatka pa so se skladno s sedmim odstavkom 87. člena ZIUPOPĐVE zagotovila v proračunu Republike Slovenije.

Direktor je 5. 2. 2021 izdal Sklep o določitvi del in nalog, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela in časovnega obdobja opravljanja del in nalog v nevarnih pogojih²⁸ (v nadaljevanju: sklep o določitvi nevarnih pogojev skupine J), v katerem so bila za posamezno organizacijsko enoto določena dela in

²⁸ Št. 20/9-21, z veljavnostjo do preklica epidemije, torej do 15. 6. 2021.

naloge, ki se opravljajo v nevarnih pogojih dela oziroma pod posebnimi obremenitvami, ter delež delovnega časa, za katerega se šteje, da se dela in naloge opravljajo v teh pogojih:

- pravna služba do 80 % delovnega časa,
- tajništvo direktorja do 50 % delovnega časa,
- splošno kadrovski sektor do 100 % delovnega časa,
- finančno-računovodski sektor do 100 % delovnega časa,
- sektor za ekonomiko poslovanja – služba zdravstvene administracije in za naročanje pacientov do 100 % delovnega časa,
- nabavni sektor do 100 % delovnega časa,
- sektor za organizacijo in informatiko do 80 % delovnega časa,
- sektor vzdrževanja in investicij do 80 % delovnega časa,
- sektor bolnišnične prehrane do 80 % delovnega časa,
- področje kakovosti (s službo za sanitarni nadzor) do 80 % delovnega časa in
- služba za obvladovanje bolnišnične higiene do 80 % delovnega časa.

V 3. členu sklepa o določitvi nevarnih pogojev skupine J je bilo določeno, da sta podlagi za določitev delovnega časa evidenca o delovnem času in poročilo o opravljenem delu neposredno nadrejenega z navedbo javnih uslužbencev po delovnih mestih in odstotka delovnega časa, v katerem so bila opravljena dela in naloge v nevarnih pogojih oziroma pod posebnimi obremenitvami.

2.1.3.a Ugotovili smo, da je bolnišnica 9 javnim uslužbenkam v obdobju od 1. 1. do 15. 6. 2021 poleg dodatka za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti obračunavala in izplačevala (hkrati) tudi dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu. Tako ravnanje bolnišnice je bilo v nasprotju s četrtem odstavkom 87. člena ZIUPOPVE, saj se ta 2 dodatka med seboj izključujeta, zato je javnim uslužbenkam preveč obračunala in izplačala dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu v znesku 1.319 EUR:

- 8 javnih uslužbenk²⁹ na delovnem mestu strežnica II (II), ki so opravljale neposredno delo v okolju s potrjenimi COVID-19 pacienti oziroma v okolju s sumom na okužbo (rdeča oziroma siva cona), je imelo za ta čas obračunan dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti ter hkrati tudi dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu v znesku 508 EUR (7 javnih uslužbenk za 25 % oziroma 1 javna uslužbenka za 40 % vseh evidentiranih ur);
- javna uslužbenka na delovnem mestu strokovni sodelavec VII/2 (I) je imela v obdobju od 1. 2. do 15. 6. 2021 preveč obračunan dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu v znesku 811 EUR, saj je za jemanje brisov prejela tudi dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti.

²⁹ Od tega 5 javnim uslužbenkam za 1 mesec, po 1 javni uslužbenki pa za 2 oziroma 3 oziroma 4 mesece.

Ukrep bolnišnice

Znesek preveč izplačanih dodatkov je bolnišnica 5. 1. 2022 nakazala/vrnila v proračun Republike Slovenije.

Pojasnilo bolnišnice

Bolnišnica je ravnala v skladu s pojasnilom MJU³⁰, kjer je bilo navedeno, da se dodatka med seboj ne izključujeta. Dodatek so večinoma prejeli zaposleni iz najranljivejše skupine z najnižjimi dohodki v bolnišnici, to so strežnice, ki so imele v času epidemije pomembno vlogo pri zavezitvi širjenja okužb covid-19.

Ne glede na to, da je bilo v mnenju MJU navedeno, da se dodatka med seboj ne izključujeta³¹, je bila zakonska določba povsem nedvoumna, saj je četrti odstavek 87. člena ZIUPOPVE izrecno določal, da se dodatek za nevarnost in posebne obremenitve skupine J v zdravstvu izključuje z dodatkom za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti.

2.1.4 Dodatek za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19

Na podlagi prvega odstavka 56. člena ZZUOOP so bili zaposleni v mreži javne zdravstvene službe in mreži javne službe na področju socialnega varstva, ki so neposredno delali v okolju s COVID-19 pacienti oziroma uporabniki, pri katerih je obstajal sum na okužbo s COVID-19 oziroma je bila ta potrjena, na deloviščih za odvzem vzorcev za bris³², v obdobju od 1. 6. 2020 do 31. 12. 2021 upravičeni do dodatka v višini 30 % urne postavke osnovne plače zaposlenega. Poleg tega so bili do dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, na podlagi drugega odstavka 33. člena ZIUPOPVE upravičeni tudi zaposleni v mreži javne zdravstvene službe, ki so neposredno delali v okolju s COVID-19 pacienti oziroma uporabniki, pri katerih je obstajal sum na okužbo s COVID-19 oziroma je ta bila potrjena, in sicer na oddelkih bolnišnic, kjer so se obravnavali pacienti s sumom na okužbo oziroma je bila potrjena okužba s COVID-19, prav tako za obdobje od 1. 6. 2020 do 31. 12. 2021. Dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti se je v skladu s tretjim odstavkom 56. člena ZZUOOP lahko izplačal le za ure dela, ko je zaposleni opravljal to delo. V skladu s četrtim odstavkom 56. člena ZZUOOP je moral direktor ali oseba, ki pri delodajalcu izvršuje pravice in dolžnosti delodajalca, sprejeti sklep o izplačilu dodatka, v katerem je opredelil delovišča in delovna mesta, na katerih se je izvajalo delo v teh pogojih. Dodatek za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti se skladno s sedmim odstavkom 56. člena ZZUOOP ni všteval v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela, sredstva za financiranje dodatka pa

³⁰ Št. 1002-1397/2020/13 z dne 6. 1. 2021.

³¹ MJU je mnenje 27. 1. 2021 ustrezno popravilo in popravek objavilo na svoji spletni strani.

³² Skladno z 8. točko prvega odstavka 56. člena ZZUOOP.

so se skladno s petim odstavkom 56. člena ZZUOOP in četrtem odstavkom 33. člena ZIUPOPDE zagotovila v proračunu Republike Slovenije.³³

Direktor je 6. 1. 2021 sprejel Sklep o določitvi delovišč, na katerih se izvaja neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti oziroma uporabniki, pri katerih obstaja sum na okužbo s COVID-19 oziroma je ta potrjena³⁴, s katerim je v Prilogi 1 določil naslednja delovišča z delovnimi mesti oziroma profili:

- bolniški oddelek in operacijski blok v rdeči coni (to je neposredno delo v okolju s potrjenimi COVID-19 pacienti) z delovnimi mesti: zdravnik, diplomirana medicinska sestra, zdravstveni tehnik, fizioterapevt, čistilke – strežnice;
- bolniški oddelek v sivi coni (to je neposredno delo v okolju s sumom na okužbo s COVID-19) z delovnimi mesti: zdravnik, diplomirana medicinska sestra, zdravstveni tehnik, fizioterapevt, čistilke – strežnice;
- odvzem vzorcev za bris v bolniških oddelkih in specialističnih ambulantah z delovnimi mesti: zdravnik, diplomirana medicinska sestra in laboratorijski delavec.

Do izplačila dodatka za neposredno delo v okolju s COVID-19 pacienti so bili upravičeni javni uslužbenci, glede na poročilo neposrednega vodje, za vse ure opravljanja dela na deloviščih rdeče in sive cone, v primeru jemanja brisov pa za opravljene ure odvzema vzorcev za bris v skladu z evidenco. Kdaj je bil kateri oddelek razglašen za sivo oziroma rdečo cono, je bilo odvisno od suma na okužbo oziroma vdora virusa na oddelek prek zaposlenega ali pacienta, ki je tam bival³⁵. O opravljenem delu na deloviščih v sivi in rdeči coni so bila pripravljena poročila o opravljenih urah dela v sivi in rdeči coni, iz katerih je po zaposlenih razvidno, koliko ur so skupno opravili v posamezni coni in v katerem obdobju (dnevih) v posameznem mesecu. Direktor je vsak mesec izdal sklep o izplačilu dodatka za neposredno delo s pacienti oziroma uporabniki, obolelimi za COVID-19, priloga sklepa je vsebovala seznam zaposlenih, ki so bili v posameznem mesecu upravičeni do izplačila dodatka, skupno število ur in delovišča, na katerih so opravljali delo v posameznem mesecu. Do dodatka so bili upravičeni tudi zaposleni specializanti, ki so v skladu s programom specializacije delo opravljali pri drugem izvajalcu zdravstvene dejavnosti na podlagi prejetega in potrjenega poročila (delo v rdeči in/ali sivi coni), in zaposleni³⁶, ki so bili začasno razporejeni k drugemu izvajalcu.

2.1.5 Dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb

Na podlagi prvega odstavka 55. člena ZZUOOP je lahko izvajalec zdravstvene dejavnosti, ne glede na določbe zakona, ki ureja trg dela, v delu, ki ureja zagotavljanje dela delavcev uporabniku, na podlagi pisnega sklepa zaposlenega začasno razporedil k drugemu izvajalcu socialnovarstvene storitve, institucionalnega varstva ali izvajalcu zdravstvene dejavnosti v primerih povečanega obsega dela zaradi zagotavljanja ukrepov preprečevanja širjenja in omejevanja okužbe COVID-19. Zaposleni je bil

³³ Navedene so le pravne podlage, relevantne za zaposlene v bolnišnici.

³⁴ Sklep št. 20/1-21.

³⁵ Bolnišnica je z zapisniki sej komisije za obvladovanje bolnišničnih okužb in elektronskimi sporočili vodje te skupine izkazala, katera delovišča so bila v posameznih obdobjih razglašena za sivo oziroma rdečo cono.

³⁶ Vsi so opravljali delo v COVID-19 oddelku.

začasno razporejen k drugemu izvajalcu na podlagi pisnega dogovora med delodajalcem in izvajalcem. Delodajalec je lahko sklenil dogovor o začasni razporeditvi delavca k drugemu izvajalcu, če skladno s četrtem odstavkom 55. člena ZZUOOP sam ni izkazoval nujnih delovnih potreb iz prvega odstavka 55. člena ZZUOOP.

Javnim uslužbencem, ki so bili na podlagi pisnega sklepa začasno razporejeni k drugemu izvajalcu, je na podlagi drugega odstavka 32. člena ZIUPOPVE v obdobju od 31. 12. 2020 do 31. 12. 2021 pripadal dodatek v višini 30 % urne postavke osnovne plače zaposlenega. Dodatek zaradi začasne razporeditve zaradi nujnih delovnih potreb se skladno z desetim odstavkom 55. člena ZZUOOP ni všteval v osnovo za nadomestilo plače za čas odsotnosti z dela.

Javnim uslužbencem, ki so bili začasno razporejeni k drugemu izvajalcu v mreži javne zdravstvene službe oziroma k izvajalcu javne službe na področju socialnega varstva, so v času začasne razporeditve k drugemu izvajalcu skladno z osmim odstavkom 55. člena ZZUOOP pripadali plača in povračila stroškov ter drugi prejemki iz delovnega razmerja pri delodajalcu, s katerim je imel sklenjeno pogodbo o zaposlitvi. Zaposleni je imel v času začasne razporeditve pravico do plače, kot da bi opravljal svoje delo, če je bilo zanj to ugodnejše. V primeru, da je bila plača na delovnem mestu, na katerega je bil zaposleni začasno prerazporejen, ugodnejša, je imel v skladu z devetim odstavkom 55. člena ZZUOOP pravico do višje plače.

Na podlagi prvega odstavka 103. člena ZIUPOPVE so se iz proračuna Republike Slovenije poleg potnih stroškov in dodatka zaradi začasne razporeditve delodajalcu povrnila tudi sredstva za plače ter ostali stroški in prejemki zaposlenih, ki so bili začasno razporejeni k drugemu izvajalcu.

Bolnišnica je v letu 2021 začasno razporedila 32 javnih uslužbencev k drugemu izvajalcu na COVID-19 oddelek za različno obdobje, in sicer:

- 3 zdravnike specialiste: od tega 1 v Splošno bolnišnico Izola (v nadaljevanju: SB Izola) za obdobje od januarja do maja 2021, 1 v SB Izola za obdobje od januarja do maja 2021 in v Univerzitetni klinični center Ljubljana (v nadaljevanju: UKC Ljubljana) v novembru in decembru 2021 ter 1 v UKC Ljubljana v decembru 2021,
- 8 diplomiranih medicinskih sester: vse v UKC Ljubljana v novembru in decembru 2021 in
- 21 srednjih medicinskih sester: od tega 15 v UKC Ljubljana v decembru 2021 ter 5 v SB Izola in 1 v UKC Ljubljana v novembru 2021.

Bolnišnica je 28. 10. 2020 prejela prošnjo³⁷ SB Izola po pomoči pri zagotavljanju ukrepov preprečevanja širjenja in omejevanja okužbe covid-19, saj zaradi izbruha nalezljive bolezni ni bila več sposobna sama zagotavljati zdravstvene oskrbe obolelih za covidom-19. Ker bolnišnica ni imela povečanega obsega dela zaradi zagotavljanja ukrepov preprečevanja širjenja in omejevanja okužbe covid-19, je 12. 11. 2020 s SB Izola sklenila dogovor o začasni razporeditvi zaradi nujnih delovnih potreb³⁸ (v nadaljevanju: dogovor o začasni razporeditvi), v katerem je bilo dogovorjeno, da bodo od 5. 11. 2020, predvidoma za čas epidemije oziroma dokler bolnišnica sama ne bo imela potrebe po delavcih, v SB Izola razporejeni posamezni javni uslužbenci. Seznam dogovorjenih oseb ter

³⁷ Št. 245-tk/2020.

³⁸ Št. 583/15-20.

predvideno obdobje razporeditve so potrdile odgovorne osebe strank tega dogovora. V času razporeditve naj bi zaposleni v SB Izola opravljali dela in naloge, ki izhajajo iz delovnega mesta, ki ga zasedajo v bolnišnici. Ure prisotnosti v času razporeditve je evidentirala SB Izola, pri čemer je morala evidenca vsebovati uro prihoda na delo in odhoda z dela. V skladu z dogovorom je morala SB Izola bolnišnici posredovati tudi evidenco, na podlagi katere je bil javni uslužbenec upravičen tudi do dodatka za delo v rizičnih razmerah v obsegu, kot to sporoči SB Izola. Tretji odstavek 55. člena ZZUOOP je določal, da mora dogovor o začasni razporeditvi vsebovati najmanj datum začetka opravljanja dela na drugem delovnem mestu, datum prenehanjačasne razporeditve, navedbo delovnega mesta, na katerem bo zaposleni opravljal delo, s kratkim opisom nalog, kraj opravljanja dela ter morebitni dogovor o povračilu nastalih stroškov.

2.1.5.a Ugotovili smo, da v dogovoru o začasni razporeditvi nista bila navedena zdravnika specialista³⁹, ki sta bila začasno razporejena na delo v SB Izola od januarja do maja 2021, prav tako za posameznega javnega uslužbenca ni bil določen datum začetka opravljanja dela na drugem delovnem mestu, datum prenehanjačasne razporeditve in navedba delovnega mesta s kratkim opisom nalog, na katerem je opravljal delo, kar pomeni, da dogovor o začasni razporeditvi ni vseboval vseh sestavin, ki so bile določene v tretjem odstavku 55. člena ZZUOOP.

Novembra 2021 je bil sklenjen nov dogovor o začasni razporeditvi⁴⁰ s SB Izola za obdobje od 15. 11. do 30. 11. 2021, ki je vseboval vse zahtevane zakonske določbe, prav tako tudi seznam delavcev, obdobje trajanja prerazporeditve ter navedbo delovnega mesta s kratkim opisom nalog.

³⁹ Katera 2 zdravnika specialista sta bila razporejena na delo v SB Izola, smo sicer lahko ugotovili na podlagi sklenjenih sklepov o začasni razporeditvi k drugemu izvajalcu z dne 3. 1. 2021, ki ju je bolnišnica sklenila z javnima uslužbencema.

⁴⁰ Št. 42/5-21.

3. Mnenje

Revidirali smo pravilnost poslovanja v delu, ki se nanaša na izplačilo dodatkov zaradi epidemije covida-19 v letu 2021 v Ortopedski bolnišnici Valdoltra.

Pozitivno mnenje

Menimo, da je Ortopedska bolnišnica Valdoltra pri izplačilu dodatkov zaradi epidemije covida-19 v letu 2021 v vseh pomembnih pogledih poslovala v skladu s predpisi in usmeritvami.

Pravni pouk

Tega poročila na podlagi tretjega odstavka 1. člena Zakona o računskem sodišču ni dopustno izpodbijati pred sodišči in drugimi državnimi organi.

Jana Ahčin,
generalna državna revizorka

Vročiti:

1. Ortopedski bolnišnici Valdoltra,
2. Državnemu zboru Republike Slovenije.

*Bdimo nad potmi
javnega denarja*

Računsko sodišče Republike Slovenije
The Court of Audit of the Republic of Slovenia
Slovenska cesta 50, 1000 Ljubljana, Slovenija
tel.: +386 (0) 1 478 58 00
sloaud@rs-rs.si
www.rs-rs.si